

N:o 509

Valtioneuvoston asetus

vankeudesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun vankeuslain (767/2005) ja henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 28 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan vankeuden täytäntöönpanoon.

Asetusta sovelletaan myös sotilasoikeudenkäyntiasiassa tuomittuun sellaisen arestirangaistuksen täytäntöönpanoon, joka 3 momentin mukaan pannaan täytäntöön yhdessä 1 momentissa tarkoitetun seuraamuksen kanssa.

Vankeusrangaistuksen kanssa samanaikaisesti pannaan täytäntöön sellaiset arestirangaistukset, joiden täytäntöönpanoa ei ole aloitettu. Tällaisen arestirangaistuksen täytäntöönpanossa on lisäksi noudatettava, mitä sotilasoikeudenkäyntiasetuksessa (964/1983) ja sotilaskurinpitoasetuksessa (969/1983) säädetään.

Muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen sotilasoikeudenkäynnissä tuomittujen kurinpitörangaistusten täytäntöönpanosta sekä tuomioiden kansainvälisestä täytäntöönpanosta säädetään erikseen.

2 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Edellä 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpanosta vastaavat Rikosseuraamusvirasto ja paikallisviranomaisena aluevankila sekä ulosottomies.

2 luku

Täytäntöönpanon aloittaminen

3 §

Täytäntöönpanokirja

Tuomioistuimen tuomitseman seuraamuksen täytäntöönpanokirjana on päätösilmoitustiedot sisältävä tuloste tuomiolauselma-järjestelmästä. Korkeimman oikeuden tuomitseman seuraamuksen täytäntöönpanokirja on jäljennös päätöksestä. Suomeen muusta maasta täytäntöön pantavaksi siirretyin vankeusrangaistuksen täytäntöönpanokirjana on oikeusministeriön tai Rikosseuraamusviraston päätös.

Kun tuomioistuin asian ratkaistessaan määrää tuomitun vangittavaksi tai pidettäväksi vangittuna, tuomioistuimen on merkittävä 20 §:ssä tarkoitettuun vankipassiin tai päätösilmoitukseen vangitsemista, vangittuna pitämistä ja vankilaan passittamista koskevat tiedot sekä päätöksen täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot. Tällainen vankipassi tai päätösilmoitus toimii väliaikaisena täytäntöönpanokirjana.

4 §

Rikosseuraamusviraston tehtävät

Rikosseuraamusviraston on selvitettävä tuomion täytäntöönpanokelpoisuus.

Jos tuomittu vangitaan hovioikeudessa poissaolevana, Rikosseuraamusviraston on annettava etsintäkuulutus, jonka mukaan tuomittu on toimitettava tavattaessa rangaistustaan suorittamaan.

5 §

Täytäntöönpanoasiakirjat

Täytäntöönpanomääräys, täytäntöönpanokirja ja muut tarpeelliset asiakirjat lähetetään aluevankilaan, jos tuomittu on vankilassa, ja muutoin sille ulosottomiehelle, jonka toimialueella tuomittu asuu tai oleskelee. Jos tuomitulla ei ole kotikuntaa tai asuin-kuntaa Suomessa, täytäntöönpanoasiakirjat voidaan lähettää sille ulosottomiehelle, jonka toimialueella rangaistuksen tuominnut tuomioistuin sijaitsee.

Täytäntöönpanoasiakirjat voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä vastaanottajan tietojärjestelmään. Tässä tapauksessa asiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

6 §

Täytäntöönpanon lykkäminen

Rangaistuksen täytäntöönpanoa ei saa lykätä, jos tuomittu on jo aloittanut rangaistuksen suorittamisen.

7 §

Ulosottomiehen tehtävät

Ulosottomiehen on annettava vankeusrangaistukseen tuomitulle kehoitus saapua kihlakunnanvirastoon ulosottomiehen asettamaan määräpäivään mennessä. Jos tuomitun asuin-kunta on muuttunut, ulosottomiehen on siirrettävä täytäntöönpanoasiakirjat toimivaltaiselle ulosottomiehelle. Siirrosta on ilmoitettava Rikosseuraamusvirastolle.

Jos tuomittua ei tavata eikä hänen olinpaikkaansa ole voitu saada selville, taikka jos tuomittu ilmeisesti pakoilee täytäntöönpanoa, ulosottomiehen on palautettava täytäntöönpanoasiakirjat Rikosseuraamusvirastolle.

Ulosottomies selvittää vankeuslain (767/2005) 4 luvun 8 ja 9 §:ssä tarkoitettujen sijoittamisperusteiden olemassaolon ja kuulee tuomittua sijoituksesta sekä lähettää täytäntöönpanoasiakirjat ja lausuntonsa tuomittuun kotipaikan aluevankilan sijoittajyksikköön vankilan määräämistä varten. Sakon muuntorangaistusta suorittava vanki voidaan kuitenkin passittaa suoraan tähän tarkoitukseen varattuun vankilaan.

Asiakirjat voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä vastaanottajan tietojärjestelmään. Tässä tapauksessa asiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

Aluevankiloiden toimialueista säädetään rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (84/2006).

8 §

Aluevankilan sijoittajyksikön tehtävät

Jos sijoittajyksikkö katsoo, että tuomittu voi aloittaa rangaistuksensa suorittamisen saapumatta sijoittajyksikköön, sijoittajyksikkö valmistele rangaistusajan suunnitelman, josta säädetään 18 §:n 2 momentissa. Sijoittajyksikkö ilmoittaa ulosottomiehelle, mihin vankilaan tuomittu on toimitettava tai määrättävä ilmoittautumaan.

Jos sijoittajyksikkö katsoo, että tuomitun on ilmoitauduttava aluevankilan sijoittajyksikössä tai hänet on toimitettava sinne, sijoittajyksikön on ilmoitettava päätöksestään ulosottomiehelle.

Sijoittajyksikkö voi tehdä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen suoraan tuomitulle, jos tuomitun osoite on tiedossa eikä ilmoittamiselle ole muita esteitä. Ilmoitukseen on tällöin liitettävä 9 §:ssä tarkoitettu passitus ja matkaliput. Ilmoituksesta on annettava tieto ulosottomiehelle.

9 §

Passitus vankilaan

Jos sijoittajayksikkö ei ole 8 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla tehnyt ilmoitusta suoraan tuomitulle, ulosottomiehen on kutsuttava tuomittu luokseen passituksen ja matkalippujen antamista varten.

Jos tuomittu ei noudata kutsua, ulosottomiehen on pyydettävä poliisilta virka-apua tuomitun toimittamiseksi heti vankilaan.

10 §

Vankilaan toimittaminen ja ilmoittautuminen

Tuomittu on toimitettava vankilaan, jossa aluevankilan sijoittajayksikkö sijaitsee tai aluevankilan sijoittajayksikön määräämään vankilaan. Tuomittu saa itse ilmoittautua sijoittajayksikköön tai vankilaan, jos ei ole syytä olettaa, että hän laiminlyö ilmoittautumisen. Tällöin ulosottomiehen on annettava asiasta tieto sijoittajayksikölle.

11 §

Täytäntöönpanon vältteleminen

Jos tuomittu ei noudata 7 tai 8 §:ssä tarkoitettua määräystä tai muutoin välttelee täytäntöönpanoa, aluevankilan sijoittajayksikön on palautettava täytäntöönpanoasiakirjat Rikosseuraamusvirastolle etsintäkuulutuksen tekemistä varten.

12 §

Aluevankilan tehtävät

Aluevankilan täytäntöönpanosta vastaavan virkamiehen on pantava rangaistus täytäntöön viipymättä täytäntöönpanokirjan mukaisesti.

Tuomion täytäntöönpanon aloittamisesta on ilmoitettava Rikosseuraamusvirastolle ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksessa joukko-osaston komentajalle tai pääesikunnalle. Rajavartiolaitoksen palvelussa olevan osalta ilmoitus tehdään rajavartiolaitoksen

esikunnalle.

13 §

Täytäntöönpanotiedot

Vankilaan otetuista tallennetaan täytäntöönpanorekisteriin henkilötiedot, täytäntöönpanotiedot, tuomiotiedot, rangaistusaikalaskelma, saapumista, sijoittamista ja siirtoa koskevat tiedot, vapauttamistiedot, poistumisluvista ja vankilan ulkopuoliseen toimintaan osallistumisesta kertyvät tiedot sekä muut vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa koskevat tarpeelliset tiedot. Täytäntöönpanorekisterin tuloste on vangin nimilehti.

14 §

Lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpano

Jos tuomittu suostuu vankeuslain 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla täytäntöönpanoon, vaikka tuomio ei ole saanut lainvoimaa, ilmoitus suostumuksesta tulee tehdä esteettömän todistajan läsnä ollessa täytäntöönpanosta vastaavalle virkamiehelle tai muulle aluevankilan työjärjestyksessä määrätylle virkamiehelle.

Tuomitun tyytymisestä tuomioon ja tuomitun mahdollisesta vapauttamisesta vankilasta ennen kuin asia on ratkaistu muutoksenhakutuomioistuimessa, on ilmoitettava sille tuomioistuimelle, jossa asia on vireillä. Lisäksi tyytymisestä tuomioon on ilmoitettava tuomitun asiamiehelle.

15 §

Todistus sakon, sakon muuntorangaistuksen tai arestirangaistuksen suorittamisesta

Sakon muuntorangaistusta suorittamaan tulevalle on selvitettävä hänen oikeutensa sakon maksamiseen viiden arkipäivän kuluessa. Ellei maksetun sakkorangaistuksen lisäksi täytäntöönpanavana ole muuta rangaistusta

eikä tuomittu ole vangittuna muusta syystä, vanki on vapautettava heti sakon maksamisen jälkeen.

Jos tuomittu maksaa sakkonsa, hänelle on annettava maksutodistus. Sakon suorittamisesta muunrangaistuksena on annettava todistus. Arestirangaistuksen suorittamisesta on annettava todistus.

3 luku

Rangaistusajan laskeminen

16 §

Vankilassaoloaika

Vankilassaoloajaksi luetaan vangin rangaistusaika vapautumiseen saakka vapautumispäivä mukaan lukien. Vankilassaoloajaksi luetaan myös tuomioistuimen rikoslain (39/1889) 6 luvun 13 §:n nojalla rangaistuksesta tekemä vähennys sekä elinkautista rangaistusta suorittavalla se aika, jonka tämä on ollut vangittuna tai muuten vapautensa menettäneenä ennen rangaistuksen suorittamisen aloittamista.

4 luku

Saapuminen vankilaan ja rangaistusajan suunnitelma

17 §

Tulotarkastuksen kirjaaminen

Tulotarkastuksesta tehtävään asiakirjaan merkitään:

- 1) tarkastuksen ajankohta, tarkastuksen toimittaja ja todistaja;
- 2) tarkastettavan henkilötiedot;
- 3) tarkastettavasta otetut henkilötuntemerkit; sekä
- 4) tulotarkastuksessa mahdollisesti löydetty luvattomat aineet ja esineet.

Tulotarkastuksessa laaditaan vankeuslain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitettu omaisuusluettelo.

18 §

Rangaistusajan suunnitelman sisältö

Rangaistusajan suunnitelma laaditaan Rikosseuraamusviraston vahvistamalle lomakkeelle. Suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon:

- 1) vangin aikaisempi rikollisuus, vangin tekemän rikoksen tai tekemien rikosten laatu ja tuomitun rangaistuksen pituus;
- 2) vangin sosiaaliset olosuhteet, yksilölliset tarpeet ja voimavarat;
- 3) arvio vangin työ- ja toimintakyvystä;
- 4) tekijät, jotka lisäävät todennäköisyyttä syyllistyä uusiin rikoksiin;
- 5) tekijät, joilla todennäköisyyttä syyllistyä uusiin rikoksiin voidaan vähentää; sekä
- 6) turvallisuuteen vaikuttavat tekijät.

Rangaistusajan suunnitelma sisältää:

- 1) vankeusajan keskeiset tavoitteet;
- 2) tietoja osallistumisvelvollisuuteen sisältyvän toiminnan laadusta, sisällöstä ja vaativuustasosta;
- 3) turvallisuusjärjestelyille asetettavat vaatimukset;
- 4) tiedon sijoitusvankilasta;
- 5) suunnitelman mahdollisen poistumisluvan ajankohdasta ja edellytyksistä;
- 6) suunnitelman mahdollisen valvotun koevapauden ajankohdasta ja edellytyksistä; sekä
- 7) vapauttamissuunnitelman ja valvontaan määrättävän osalta lisäksi valvontasuunnitelman.

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa suunnitelma sisältää ainakin päätöksen vankilasta, johon tuomitun on saatava tai johon hänet on toimitettava, rangaistuksen suorittamisen aloittamispäivästä sekä tietoja osallistumisvelvollisuuden täyttämistä sekä mahdolliseen koevapauteen ja ehdonalaiseen vapauttamiseen liittyvistä asioista.

19 §

Rangaistusajan suunnitelman laatiminen, toteuttaminen ja seuranta

Rangaistusajan suunnitelman laatii sijoittajayksikkö. Suunnitelman täytäntöönpanosta ja tarkentamisesta vastaa sijoitusvankila. Sijoitusvankila huolehtii myös niistä valmisteluista, joita vangin päästäminen valvottuun koevapauteen tai ehdonlaiseen vapauteen edellyttävät.

Rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteutumista on vankilassa seurattava ja se on otettava tarkasteltavaksi vähintään kolme kertaa vuodessa.

Jos täytäntöönpanossa todetaan välttämättömäksi poiketa rangaistusajan suunnitelmassa vahvistetuista tavoitteista, vankilan on tehtävä sijoittajayksikölle esitys suunnitelman muuttamisesta. Samoin on meneteltävä, jos suunnitelman noudattaminen edellyttää vangin siirtämistä toiseen vankilaan, jollei sijoittajayksikkö ole siirtänyt toimivaltaa asiassa vankilalle.

20 §

Vankipassi

Vangin kuljetuksesta päättävän viranomaisen on laadittava vangin kuljetuksesta vankipassi, joka sisältää:

- 1) vangin nimen, syntymäajan, henkilötunnuksen tai teknisen henkilötunnisteen;
- 2) vapaudenmenetyksen perusteen;
- 3) kuljetuksen määränpään;
- 4) kuljetuksen tarkoituksen;
- 5) kuljetuksen aikana huomioon otettavat turvallisuustekijät; ja
- 6) päiväyksen ja tiedot passituksen antajasta.

Tuomioistuimen tulee käsittelystään laatia vankia koskeva vankipassi, kun vanki on kutsusta toimitettu tuomioistuimeen. Vankipassiin on merkittävä vangitsemista, vangittuna pitämistä ja vankilaan passitusta koskevat tiedot sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen ratkaisun täytäntöönpanoa varten.

Rikosasiassa vankipassiin on merkittävä, onko syytetty tuomittu rangaistukseen. Jos

syyte on hylätty tai syytettyä ei ole tuomittu rangaistukseen, vankipassiin on merkittävä teko, josta hänelle on vaadittu rangaistusta tai joka on luettu hänelle syyksi, Jos vanki on tuomittu rangaistukseen, vankipassiin on merkittävä rikos, josta rangaistus on tuomittu sekä rangaistusseuraamukset.

5 luku

Toimintaan sijoittaminen ja työ- ja toiminta-aika

21 §

Toimintaan sijoittaminen

Vanki on sijoitettava rangaistusajan suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi toimintaan siten, että vangin yksilölliset tarpeet ja vankilan käytettävissä olevat voimavarat otetaan huomioon.

Toimintaan sijoittamispäätöksessä määritellään toiminta, johon vanki sijoitetaan, päivittäinen toiminta-aika ja toimintarahen tai avolaitospalkan perusteet.

Vankeuslain 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettua osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisesta tehdään kirjallinen päätös.

22 §

Vankien työ- ja toiminta-aika

Ammattityössä avolaitoksissa sovelletaan yleistä työaikalainsäädäntöä.

Muussa toiminnassa säännönmukainen toiminta- tai työaika on enintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa ja enintään 35 tuntia viikossa.

Vangeille on annettava tunnin mittainen tai erityisestä syystä lyhyempi lepotauko ruokailua varten. Lepoaikaa ei lueta toiminta-ajaksi.

Ylitöiden määräytymisessä ja niiden korvaamisen perusteissa noudatetaan yleistä työaikalainsäädäntöä soveltuvin osin.

23 §

Siviilityön ehdot

Lupa siviilityöhön annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Siviilityön ehdot on annettava vangille kirjallisesti. Niissä on määrättävä:

- 1) päivittäinen lähtöaika vankilasta ja vankilaan paluu-aika;
 - 2) kulkuväline ja kulkureitti;
 - 3) työn sisältö ja työskentelypaikka;
 - 4) luvan valvontatapa ja muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
 - 5) työpaikan yhdyshenkilö;
 - 6) ruoka- ja ylläpitokorvauksen periminen; sekä
 - 7) vangin velvollisuus esittää palkkatiedot.
- Vankilan on valvottava siviilityön ehtojen noudattamista riittävällä tavalla.
- Siviilityön ehdot ja tieto vankilan valvontavastuusta annetaan tiedoksi työnantajalle.

24 §

Sijoitussopimus

Sijoitus vankilan ulkopuoliseen laitokseen perustuu vankilan, sijoituspaikan ja vangin tekemään kirjalliseen sijoitussopimukseen. Sijoitussopimuksessa on määrättävä:

- 1) sijoituksen tavoitteet;
- 2) sijoitusajankohta;
- 3) toiminnan sisältö sijoituspaikassa;
- 4) vangille asetettavat ehdot;
- 5) seuraamukset ehtojen rikkomisesta;
- 6) yhteydenpito vankilan, sijoituspaikan ja vangin koti- tai asuinkunnan välillä;
- 7) toimenpiteet sijoituksen päättyessä tai sijoituksen keskeytyessä tai purkautuessa; sekä
- 8) muut yhteydenpitoa ja valvontaa koskevat tarpeelliset tiedot.

Sopimus sisältää myös vangin sitoutumisen tavoitteelliseen toimintaan sijoituspaikassa.

Sijoitussopimus tehdään määräajaksi, joka ei ilman vangin olosuhteista johtuvaa tai muuta vastaavaa erityistä syytä saa olla alle 14 vuorokautta eikä yli kuusi kuukautta. Sijoituspaikasta ja ehdonalaisen vapauttamisen jälkeisistä tarpeellisista toimista sovitaan vangin asuin- tai kotikunnan kanssa.

Sijoituspaikan tulee olla valtion, kunnan, kuntayhtymän tai muun julkisyhteisön ylläpitämä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottava yksikkö taikka vastaava yksityinen yksikkö, jonka toiminta on järjestetty yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain (603/1996) tai yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) mukaisesti, taikka yksikkö, jota ylläpitää rikosseuraamusalalla toimiva yhdistys tai säätiö, jonka Rikosseuraamusvirasto on hyväksynyt sijoituspaikaksi.

25 §

Opintoluvan ehdot

Opintolupa myönnetään määräajaksi tai toistaiseksi. Opintoluvan ehdot on annettava vangille kirjallisesti. Niissä on määrättävä:

- 1) vankilasta lähtöaika ja vankilaan paluu-aika;
- 2) kulkuväline ja kulkureitti;
- 3) opiskelupaikka;
- 4) opintoluvan valvontatapa ja muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
- 5) opiskelupaikan yhdyshenkilö;
- 6) selvitys opintotuesta; sekä
- 7) ruoka- ja ylläpitokorvauksen periminen.

26 §

Valvotun ulkopuolisen toiminnan ehdot

Lupa valvottuun ulkopuoliseen toimintaan annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Lupa voidaan antaa sijoitusvankilan ulkopuolella järjestettävään tilaisuuteen tai muuhun toimintaan kuin työhön tai koulutukseen osallistumiseen. Jos toiminta täyttää vangin osallistumisvelvollisuuden, lupaehdoissa tulee määrätä toiminnan ajalta maksettava toimintataraha.

Toiminnan lupaehdot annetaan vangille kirjallisina. Lupaehdoissa määrätään tilaisuuteen osallistumisen tai toiminnan sisältö, kulkureitti sekä mahdolliset yhteydenpitoa koskevat ehdot.

27 §

Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määrääjäksi

Vangille, joka on osallistunut toimintaan säännöllisesti vähintään kuuden kuukauden ajan, voidaan myöntää vapautusta osallistumisvelvollisuudesta kaksi arkipäivää kultakin osallistumiskuukaudelta. Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen voidaan ajoittaa vankilan toimintojen järjestämisen kannalta soveltuvaan aikaan. Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen voidaan järjestää useammassa jaksossa.

6 luku

Vangin omaisuus ja tulot

28 §

Vangin haltuun annettava omaisuus

Vangin haltuun annettava omaisuus voidaan tarkastaa. Vangin haltuun annettavien vangin henkilökohtaisten käyttöesineiden on sovelluttava säilytettäväksi asuinhuoneessa. Käyttöesineiden määrän kohtuullisuutta arvioidessa otetaan huomioon vankilan tai vankilaosaston olosuhteet ja valvonnan aste, asuinhuoneen koko, säilytystilat, paloturvallisuus ja tilojen tarkastamisen asettamat vaatimukset.

Kun hallussa pidettävän omaisuuden määrää rajoitetaan, vangille on annettava tilaisuus valita hallussaan pitämänsä esineet.

Muutoin vangin haltuun annettavan omaisuuden laadussa ja määrässä noudatetaan, mitä vankilan järjestyssäännössä määrätään.

29 §

Sähkölaitteiden tarkastaminen

Vangin haltuun annettavat sähkölaitteet on annettava asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilön tarkastettaviksi. Laitteet tarkastetaan vangin kustannuksella. Tarkastusmaksun tulee olla kohtuullinen.

Tarkastettu laite on sinetöitävä siten, ettei sitä voida sinettiä murtamatta tai poistamatta avata. Vangin kustannuksella uusi tarkastus saadaan suorittaa ainoastaan, jos sinetti on ilman henkilökunnan antamaa lupaa poistettu tai rikottu.

30 §

Omaisuus kuljetuksen aikana

Vanginkuljetukseen voidaan ottaa Rikosseuraamusviraston ohjeessa vahvistettu määrä omaisuutta.

Vanki ei saa kuljetuksen aikana ottaa vastaan omaisuutta ilman vankeinhoitoviranomaisen lupaa.

31 §

Käyttöesineiden hankkiminen

Jos vanki haluaa hankkia vankilan ulkopuolelta käyttöesineitä tai muita tarvikkeita, hänen on ennen niiden hankkimista varmistauduttava siitä, että esineet tai tarvikkeet voidaan antaa hänelle hallussa pidettäväksi tai ottaa vankilassa säilytettäväksi.

32 §

Toimintarahen määräytyminen

Palkka ja toimintaraha maksetaan työhön ja muuhun toimintaan käytettyjen tuntien mukaan. Toimintaan sijoitettaessa määritetään vangin toiminta-aika. Muulta 22 §:ssä tarkoitetulta säännönmukaiselta työ- ja toiminta-ajalta maksetaan käyttöraha.

Toimintaraha maksetaan vankeuslain 9 luvun 6 §:ssä tarkoitettujen perusteiden mukaan siten, että toimintaraha on ensimmäisessä luokassa 0,70 euroa tunnilta, toisessa luokassa 0,90 euroa tunnilta ja kolmannessa luokassa 1,20 euroa tunnilta.

Urakkatyöstä toimintaraha voidaan maksaa myös työsuoritukseen perustuen. Tällöin on ennen työn aloittamista sovittava työsuorituksen yksikköarvoista.

33 §

Palkan määräytyminen

Avolaitosten ammattityöstä maksettava käypä palkka on vähintään palkan ulosmittauksessa noudatettavan suojaosuuden suurinen. Palkka on ensimmäisessä palkkaluokassa 3,70 euroa tunnilta, toisessa 4,10 euroa tunnilta, kolmannessa 4,50 euroa tunnilta, neljännessä 6,00 euroa tunnilta, viidennessä 6,70 euroa tunnilta ja kuudennessa palkkaluokassa 7,30 euroa tunnilta. Ammattityöhön perehdyttävän jakson ajalta voidaan maksaa toimintarahaa.

Kun vankityötä tehdään vankeinhoitoviranomaisten valvonnassa muun kuin vankeinhoitolaitoksen lukuun, palkka maksetaan vähintään neljännen palkkaluokan mukaisena.

34 §

Käyttörahan määräytyminen

Säännönmukaisena työ- ja toiminta-aikana vangille maksetaan käyttörahaa 0,30 euroa tunnilta silloin, kun hän ei osallistu toimintaan. Jos vanki ei omasta syystään osallistu toimintaan, käyttörahaa maksetaan vastavasti 0,15 euroa tunnilta. Käyttörahaa maksetaan siitä päivästä alkaen, jona vanki on kirjallisen täytäntöönpanomääräyksen perusteella otettu vankilaan.

35 §

Työkyvyttömyysajan käyttöraha ja toimintarahaa

Työkyvyttömyysajalta maksetaan käyttörahaa 0,30 euroa tunnilta kolmen ensimmäisen päivän työ- tai toiminta-ajalta. Tämän jälkeen vangille maksetaan käyttörahana 70 prosenttia sen toimintarahaluokan toimintarahasta, jota vanki sai ennen työkyvyttömyyttä. Työtapaturmaan joutuneelle vangille maksetaan käyttörahana kuitenkin heti tapaturman jälkeen 70 prosenttia sen toimintarahaluokan

toimintarahasta, jota hän sai ennen työtapaturmaa.

Palkkaa saaneelle vangille työkyvyttömyysajan käyttöraha maksetaan kolmannen toimintarahaluokan mukaisena. Työsuorituksen perusteella toimintarahaa saaneelle vangille työkyvyttömyysajan käyttörahana maksetaan enintään 70 prosenttia kolmannen toimintarahaluokan toimintarahasta.

36 §

Toimintarahaa määräämisen osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen aikana

Edellä 27 §:n mukaisen määräaikaisen osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen ajalta maksetaan toimintarahaa sen toimintarahaluokan mukaan, jota vanki sai ennen vapauttamista.

Palkkaa saaneelle vangille maksetaan osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen ajalta toimintarahaa kolmannen toimintarahaluokan mukaisena. Työsuorituksen perusteella toimintarahaa saaneelle vangille maksetaan vapauttamisajalta toimintarahaa 70 prosenttia kolmannen toimintarahaluokan toimintarahasta.

37 §

Ruoka- ja ylläpitokorvaus

Palkasta pidätettävä ruoka- ja ylläpitokorvaus on 1,60 euroa tehdyltä työtunnilta. Ylityötunneilta ei ruoka- ja ylläpitokorvausta peritä. Pidätykset suoritetaan ennen palkanmaksua suoraan vangin tilistä.

Tuottavaa omaa työtä tai muuta kuin työharjoitteluna tehtyä siviilityötä tekevältä peritään 9,90 euroa ruoka- ja ylläpitokorvausta kultakin vankilassaolopäivältä.

Vangilta, jolle ulkopuolinen viranomainen maksaa toimintaan osallistumisesta tukea, peritään ruoka- ja ylläpitokorvaus siten kuin 2 momentissa säädetään. Ruoka- ja ylläpitokorvausta ei kuitenkaan peritä siltä osin kuin vangin käyttöön opiskelusta tai muusta toiminnasta välttämättä aiheutuneiden kustannusten maksamisen jälkeen jäisi vähemmän kuin kolmannen toimintarahaluokan

suuruinen määrä.

38 §

Ruokakorvausten perimättä jättäminen

Jos laitoksen ulkopuoliseen toimintaan osallistuvalla vangilla ei ole mahdollisuutta osallistua kaikkeen laitoksen päivittäiseen ruokailuun, käyttämättä jääneen aterian korvausta ei peritä. Perimättä jätettävä aamiaisen korvaus on 1,25 euroa, lounaan ja päivällisen korvaus kummastakin 2,25 euroa ja iltapalan korvaus 0,65 euroa.

Vankilassa, jossa vangit vastaavat ruokahuollosta omatoimisesti, jätetään korvausta perimättä 6,40 euroa kutakin päivää kohti, jona vankila ei tarjoa laitosruokaa. Jos vanki saa tällaisessa laitoksessa toimintarahaa, hänelle annetaan 6,40 euroa päivässä asuin-osastolla valmistettavien aterioiden raaka-aineiden hankintaan, jollei vankila hanki niitä. Vangin mukana olevaa pientä lasta varten annetaan lisäksi raaka-aineiden hankintaan puolet vangille annettavasta summasta.

7 luku

Yhteydet vankilan ulkopuolelle

39 §

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastaminen

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastamisella ei saa aiheuttaa vangille suurempaa häiriötä kuin asianmukaisen tarkastuksen suorittamiseksi on välttämätöntä. Kirjeet ja muut postilähetykset on tarkastettava ja toimitettava eteenpäin niin pian kuin tarkastuksen viemä aika huomioon ottaen on mahdollista. Kirjeiden jakamisen ja postilaatikon tyhjentämisen ajankohdat on ilmoitettava vangeille. Vangeille on ilmoitettava vankilan postilokero-osoite.

Tarkastusta varten avattu kirje toimitetaan vangille uudelleen suljettuna.

40 §

Kirjaaminen ja ilmoitukset

Vangille saapuneen tai häneltä peräisin olevan suljetun kirjeen tai muun postilähettyksen avaamisesta on ilmoitettava vangille. Päätös avaamisesta on kirjattava. Avaamisen yhteydessä löydetty esineet ja aineet on kirjattava.

Kirjeen, muun postilähettyksen tai viestin pidättämistä koskevassa päätöksessä on mainittava pidättämisen syy. Jos pidättämiseen on vankeuslain 12 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu syy, päätös kirjataan henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöpanossa annetun lain (422/2002) 8 §:ssä tarkoitettuun turvallisuustietorekisteriin.

41 §

Valvontaviranomaiset

Vankien saatavilla tulee olla luettelo, josta käyvät ilmi vankilan tai sen henkilökunnan toimintaa valvovat viranomaiset sekä ihmisoikeuksien toteutumista valvovat toimielimet, joille vangeilla on kansainvälisten sopimusten mukaan valitus- tai kantelu-oikeus.

42 §

Puhelun kuuntelun kirjaaminen

Puheluista, joita kuunnellaan, kirjataan kuunneltavan vangin nimi, puhelinnumero, johon vanki on soittanut taikka josta vangille on soitettu, kuuntelua koskevan päätöksen tekijä sekä kuuntelemisen peruste.

43 §

Sähköinen viestintä

Ennen kuin vangille annetaan lupa käyttää sähköisiä viestimiä, hänelle on ilmoitettava, miten yhteydenpitoa valvotaan.

44 §

Tapaamiskielto ja sen sisältö

Tapaamiskieltoa koskevassa päätöksessä on mainittava tapaamiskieltoon asetettavan tapaajan nimi, kiellon peruste ja kesto, kiellon kohteena oleva vanki tai vangit, kiellossa tarkoitettu vankila tai vankilat sekä päätöksen tekijä.

Jos kielto koskee useampaa kuin yhtä vankilaa, kyseisten vankiloiden johtajille on mahdollisuuksien mukaan varattava mahdollisuus antaa lausuntonsa ennen tapaamiskielton antamista.

45 §

Poistumislupamenettely

Poistumislupaa koskeva hakemus perusteluineen on laadittava Rikosseuraamusviraston hyväksymälle lomakkeelle. Jos poistumislupaa haetaan tärkeästä tai erittäin tärkeästä syystä, vangin on annettava riittävä selvitys hakemuksensa tueksi. Vangin on jätettävä hakemuksensa käsiteltäväksi vankilan työjärjestyksessä määrätyle virkamiehelle hyvissä ajoin ennen haettavaa poistumisajan kohtaa.

Poistumislupahakemukset on käsiteltävä viivytyksettä. Jos poistumisluvasta päättäminen on Rikosseuraamusviraston päätösvallassa, hakemus on vankilan lausunnon kanssa viipymättä toimitettava Rikosseuraamusvirastoon.

46 §

Poistumislupatodistus ja poistumisluvan ehdot

Poistumisluvan ehdot on annettava vangille kirjallisessa poistumislupatodistuksessa, johon merkitään:

- 1) poistumisluvan tarkoitus;
- 2) vankilasta lähtöaika ja vankilaan paluu-aika;
- 3) oleskelupaikkakunta;

4) poistumisluvan valvontatapa ja muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;

5) päihteettömyyttä koskevat ehdot;

6) muut vangin käyttäytymistä koskevat ehdot; sekä

7) seuraamukset ehtojen rikkomisesta.

47 §

Matka-aika

Poistumisluvan matka-aikaa laskettaessa otetaan huomioon poistumisluvan tarkoitus, käytettävät kulkuvälineet ja muut matkan kestoon vaikuttavat seikat.

48 §

Poistumislupamatkan kustannukset

Sen lisäksi, mitä vankeuslain 14 luvun 10 §:ssä säädetään, vangin poistumislupamatkan kustannukset maksetaan valtion varoista, jos lupa on myönnetty toiseen vankilaan matkustamista tai oikeudenkäyntiin osallistumista varten. Perusteltuna syynä poistumislupamatkan kustannusten maksamiseen valtion varoista voidaan pitää myös sitä, että poistumislupa on perusteltu rangaistusajan suunnitelman toteuttamiseksi.

Kustannukset maksetaan halvimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti. Saattajan kustannukset maksetaan vain, jos saattajana on Vankeinhoitolaitoksen virkamies.

8 luku

Kurinpito, tarkastaminen ja valvonta

49 §

Järjestyksrikkomusten selvittäminen

Epäillystä järjestyksrikkomuksesta on tehtävä Rikosseuraamusviraston vahvistaman kaavan mukainen ilmoitus turvallisuudesta vastaavalle virkamiehelle. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tiedot ilmoituksen tekijästä, vankilasta, tapahtuma-ajasta, syylliseksi epäil-

lystä vangista ja tapahtumaan liittyvistä muista henkilöistä sekä selostus tapahtuneesta ja tapahtuman johdosta tehdyistä toimenpiteistä.

Järjestysrikkomuksen selvittämisestä tulee pitää Rikosseuraamusviraston vahvistaman kaavan mukaista pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan merkitään vangin ja muun kuultavan henkilön henkilötiedot, tapahtuman yksilöintitiedot sekä mistä järjestysrikkomuksesta vankia epäillään, kuulemispaikka ja -aika, kuulemisen toimittaja ja läsnä ollut todistaja sekä syylliseksi epäillyn vangin ja muun kuultavan kertomus ja muu esitetty näyttö. Järjestysrikkomuksesta tehty ilmoitus liitetään pöytäkirjaan. Kuulemisen toimittajan ja läsnä olleen todistajan on allekirjoitettava pöytäkirja. Kuultava allekirjoittaa kuulemisestaan laaditun pöytäkirjan.

50 §

Kurinpitoasian käsittely

Kurinpitoasian käsittelystä pidetään pöytäkirjaa, johon on merkittävä:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) rikkomuksen laatu, tapahtumapaikka ja -aika;
- 3) tiedot asiassa esitetystä selvityksestä ja viittaus rikkomuksen selvittämistä koskevaan pöytäkirjaan;
- 4) vangin lausunto;
- 5) mahdolliset muut lausunnot;
- 6) määrätty kurinpitorangaistus tai asiassa tehty muu päätös ja sen perustelut;
- 7) kurinpitorangaistuksesta mahdollisesti tehtävä vähennys; sekä
- 8) kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanoaika ja -paikka.

Jos kurinpitorangaistusta ei määrätä, pöytäkirjaan merkitään 1 momentin 1—6 kohdassa tarkoitetut tiedot. Jos asia siirretään kurinpitorangaistuksen määräämisen sijasta poliisin tutkittavaksi, tästä on tehtävä pöytäkirjaan merkintä.

Pöytäkirjan allekirjoittavat vankilan johtaja, turvallisuudesta vastaava virkamies ja todistaja. Pöytäkirja oikaisuvaatimusosoituksineen on annettava vangille todisteellisesti tiedoksi.

51 §

Vangin henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Vangin henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) henkilöntarkastuksen peruste;
- 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
- 6) todistaja, taikka jos todistajaa ei ole ollut, syy siihen;
- 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt; sekä
- 8) haltuun otettu omaisuus.

Pöytäkirjan allekirjoittavat tarkastuksen suorittaja ja todistaja.

52 §

Erytistarkastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Erytistarkastuksen suorittamista koskevaan päätökseen on merkittävä tarkastettava vankila, osasto tai muu tila, tarkastuksen aika, tarkastuksen vastuhenkilö, erityistarkastuksen peruste sekä päätöksen tekijä. Päätöslomakkeeseen kirjataan lisäksi ajankohta, jona erityistarkastuksen peruste on ilmoitettu vangille tai vangeille.

Erytistarkastuksessa tehdyistä henkilöntarkastuksista pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään tarkastukseen osallistuneet virkamiehet, tarkastettujen vankien henkilötiedot, mahdollisesti löydetty luvattomat esineet ja aineet sekä niiden löytöpaikka. Pöytäkirjan allekirjoittavat kaksi tarkastukseen osallistunutta virkamiestä.

53 §

Henkilönkatsastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Henkilönkatsastuksen määräämistä koskevaan päätökseen on merkittävä vangin nimi, henkilönkatsastuksen peruste, henkilönkat-

sastuksen suorittamispaikka, päätöksen tekijä sekä ajankohta, jolloin henkilönkatsastuksen peruste on ilmoitettu vangille. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Henkilönkatsastuksessa löytyneet aineet ja esineet on kirjattava.

54 §

Tapaaajan henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Tapaaajan henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) henkilöntarkastuksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot;
- 2) henkilöntarkastuksen peruste;
- 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
- 6) todistaja;
- 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt; sekä
- 8) haltuun otettu omaisuus.

Pöytäkirjan allekirjoittavat tarkastuksen suorittaja ja todistaja.

55 §

Vankilan alueelta poistamisen kirjaaminen

Henkilön poistamista vankilan alueelta koskeva päätös on kirjattava. Päätökseen on merkittävä vankilan alueelta poistetun henkilön henkilötiedot, poistamisen peruste, poistamisen suorittaneet virkamiehet, toimenpiteen aika ja paikka sekä ajankohta, jolloin poistettavalle on ilmoitettu poistamisen peruste. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

56 §

Kiinniottamista ja säilöissäpitoa koskevien päätösten kirjaaminen

Henkilön kiinniottamista koskeva päätös on kirjattava. Päätökseen on merkittävä kiin-

notetun henkilötiedot, toimenpiteen aika ja paikka, kiinniottamisen peruste, kiinni ottamisen suorittaneet virkamiehet sekä ajankohta, jona peruste on ilmoitettu kiinniote- tulle. Päätökseen on lisäksi merkittävä, mil- loin kiinniottamisesta on ilmoitettu poliisille. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa pää- töksen allekirjoituksellaan.

Säilöissäpitoa koskevaan päätökseen kirja- taan säilöissäpidettävän henkilötiedot, säilös- säpidon aika ja paikka sekä ajankohta, jona päätös säilöissäpidosta on ilmoitettu säilöissä- pidettävälle. Päätökseen kirjataan lisäksi poliis- in antamat ohjeet. Päätöksen tehnyt vir- kamies vahvistaa päätöksen allekirjoituk- sellaan.

Säilöissäpidon alkamisaika lasketaan kiin- niottamisesta.

57 §

Voimankäyttö- ja sitomisvälineet

Voimankäyttövälineenä käytetään Van- keinhoitolaitoksen tähän tarkoitukseen va- raamia välineitä. Voimankäyttövälineinä käytetään käsirautoja, henkilön sitomiseen tarkoitettua muovista sidettä, suojakilpeä, patukkaa tai teleskooppipatukkaa, kaa- susumutinta, etälamautinta, pistoolia ja re- volveria.

Sitomiseen tarkoitettuina välineinä käyte- tään käsirautoja ja henkilön sitomiseen tar- koitettua muovista sidettä.

Rikosseuraamusvirasto päättää Vankein- hoitolaitoksen virkamiesten käytössä olevien voimakäyttövälineiden tyypistä, määrästä ja aseissa käytettävistä patruunoista.

58 §

Ampuma-aseen kantaminen

Ampuma-asetta saa kantaa ainoastaan asianmukaisen koulutuksen saanut Vankein- hoitolaitoksen virkamies virantoimituksessa ja vankilan johtajan hyväksymässä ase- käytön koulutuksessa.

Vankilan johtaja määrää ne virkatehtävät, joissa ampuma-asetta voidaan kantaa. Van- kilassa vankien kanssa lähiyötä tekevä vir- kamies ei saa kantaa ampuma-asetta, ellei ti-

lanteen vaarallisuus sitä yksittäisessä tapauksessa vaadi.

Ampuma-asetta on kannettava lataamattomana turvakotelossa tai muussa aseeseen tarkoitettuun varusteeseen asun alla siten, ettei ase ole näkyvässä, jolleivät tehtävän luonne tai tilanteen vaarallisuus tai olosuhteet poikkeuksellisesti muuta edellytä.

Eriyistä huolta on pidettävä siitä, ettei ampuma-ase joudu muun kuin 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden haltuun.

59 §

Ampuma-aseiden säilyttäminen

Ampuma-aseet ja patruunat on säilytettävä lukitussa paikassa ja niistä tulee pitää vankilakohtaista luetteloa. Turvallisuudesta vastaavan virkamiehen on valvottava ampuma-aseiden säilyttämistä ja käyttöön antamista.

60 §

Sitomisen kirjaaminen

Vangin sitomisen peruste ja kesto on kirjattava. Jos sitominen tapahtuu vankeuslain 18 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla, kirjataan myös ajankohta, jona lääkäriä on kuultu. Päätöksen tehnyt ja päätöksen toimeenpannut virkamies vahvistavat päätöksen allekirjoituksellaan.

61 §

Tarkkailun kirjaaminen ja täytäntöönpano

Tarkkailuun sijoittamisesta on kirjattava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) tarkkailuun sijoittamisen peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) valvontatapa;
- 6) tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;

7) ajankohta, jolloin sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;

8) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan; sekä

9) se, miten vangin terveydentilaa on seurattu.

Jos tarkkailua jatketaan, päätös jatkamisesta ja sen perusteet on kirjattava. Tarkkailuun sijoittamista ja sen jatkamista koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja tarkkailun täytäntöönpanosta vastaava virkamies vahvistavat kirjaukset allekirjoituksellaan.

62 §

Eristämistarkkailu

Eristämistarkkailusta on kirjattava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) eristämistarkkailun peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) valvontatapa;
- 6) eristämistarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;
- 7) ajankohta, jona sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;
- 8) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan;
- 9) se, miten vangin terveydentilaa on seurattu; sekä
- 10) tehdyt havainnot tai löydöt.

Jos eristämistarkkailua jatketaan yli seitsemän vuorokautta, päätös ja sen perusteet sekä henkilönkatsastuksessa ilmenneet seikat on kirjattava.

Eristämistarkkailuun sijoittamista ja sen jatkamista koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja tarkkailun täytäntöönpanosta vastaava virkamies vahvistavat kirjaukset allekirjoituksellaan.

63 §

Erillään pitäminen

Erillään pitämistä koskeva päätös tehdään kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) erillään pitämisen peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) vangin lausunto; sekä
- 5) erillään pitämisen alkamis- ja päättämisaikakohta.

Päätöksen tehnyt vankilan johtaja vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Jos erillään pitämistä jatketaan, päätöksessä tulee mainita 1 momentissa tarkoitettut tiedot.

9 luku

Muutoksenhaku

64 §

Päätöksen tiedoksianto ja oikaisuvaatimusosoitus

Päätöksen tehnyt virkamies on velvollinen antamaan vangille oikaisuvaatimusosoituksen. Oikaisuvaatimusosoituksessa on mainittava:

- 1) viranomaisen, joka ratkaisee oikaisuvaatimuksen;
- 2) viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus on toimitettava; sekä
- 3) oikaisuvaatimusaika ja se, mistä se lasketaan.

Oikaisuvaatimusosoitus annetaan Rikosseuraamusviraston vahvistamalla lomakkeella. Päätös oikaisuvaatimusosoituksineen annetaan vangille tiedoksi todisteellisesti. Tapaamiskieltoa koskevan päätöksen tiedoksiannossa tapaajalle noudatetaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

65 §

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus osoitetaan sen aluevankilan johtajalle, jonka alueella päätös on tehty. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon oikaisua haetaan;
- 2) miltä osin oikaisua vaaditaan ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan; sekä
- 3) perusteet, joilla oikaisua vaaditaan.

66 §

Oikaisuvaatimuksen liitteet ja toimittaminen aluevankilaan

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä:

- 1) päätös, johon oikaisua haetaan alkupe räisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, milloin päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- 3) asiakirjat, joihin vanki vetoaa oikaisuvaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Vangin tekemä oikaisuvaatimus on toimitettava aluevankilan johtajalle.

67 §

Muutoksenhaun vaikutus täytäntöönpanoon

Jos aluevankilan johtaja oikaisuvaatimuksen tai hallinto-oikeus valituksen perusteella päättää, että vankeuslain 20 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanon lykkäystä koskeva muutoksenhaku keskeyttää täytäntöönpanon, aluevankilan johtajan tai hallinto-oikeuden on viipymättä ilmoitettava asiasta Rikosseuraamusvirastolle.

68 §

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Aluevankilan johtaja ratkaisee oikaisuvaatimuksen esittelystä. Ennen ratkaisun tekemistä päätöksen tehneelle virkamiehelle on annettava tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa. Päätös tehdään kirjallisesti.

69 §

Oikaisua koskevan päätöksen tiedoksianto

Oikaisua koskeva päätös annetaan vangille tiedoksi todisteellisesti.

10 luku

Valvottu koevapaus

70 §

Valvotun koevapauden valmistelu

Sijoitusvankila arvioi hyvissä ajoin ennen vangin mahdollista valvottuun koevapauteen päästämistä valvotun koevapauden edellytysten täyttymistä. Erityisesti on arvioitava vangin kykyä noudattaa hänelle asetettavia, toimintaa, yhteydenpitoa, päihteettömyyttä ja vankilan ulkopuolella liikkumista koskevia määräyksiä ja rajoituksia. Lisäksi on selvitettävä vangin asuinolosuhteiden soveltuvuus koevapauden toimeenpanoon ja oltava tarpeellisessa määrin yhteydessä koevapauden toimeenpanoon liittyvien viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa.

Vankila laatii ehdotuksen koevapauden toimeenpanosuunnitelmaksi, joka sisältää 74 §:ssä tarkoitetut tiedot.

71 §

Vangin suostumus

Vangille on tarkoin selvitettävä valvotun koevapauden toimeenpanosuunnitelmaan liittyvien määräysten ja rajoitusten merkitys sekä seuraamukset määräysten rikkomisesta.

Vangin on annettava suostumuksensa kirjallisesti.

72 §

Vankilan esitys

Vankilan esitys, joka sisältää ehdotuksen koevapauden toimeenpanosuunnitelmaksi, arvion rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteutumisesta sekä vankilan lausunnon koevapauden edellytysten täyttymisestä, toimitetaan sijoittajayksikköön. Esitykseen liitetään vangin sekä 71 §:ssä tarkoitetun henkilön tai tarkoitettujen henkilöiden kirjallinen suostumus sekä muut tarpeelliset asiakirjat.

73 §

Sijoittajayksikön arvio ja selvitykset

Sijoittajayksikkö arvioi, edistääkö valvottu koevapaus vangin rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteuttamista sekä selvittää muiden valvotun koevapauden edellytysten täyttymisen. Sijoittajayksikön on tarvittaessa oltava yhteydessä koevapauden toimeenpanoon liittyvien viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa sekä tarvittaessa kutsuttava vanki henkilökohtaisesti sijoittajayksikköön arvion tekemistä varten.

74 §

Koivapauden toimeenpanosuunnitelma

Jos valvotun koevapauden edellytykset täyttyvät, sijoittajayksikössä laaditaan kirjallinen koivapauden toimeenpanosuunnitelma. Suunnitelmassa määrätään:

- 1) koivapauden alkamisen ja päättymisen päivä ja kellonaika;
- 2) toimintavelvoitteen sisältö;
- 3) päivittäinen toiminta-aika ja matka-ajat;
- 4) liikkumisrajoitukset asunnon tai toimintapaikan ulkopuolella;
- 5) yhteyshenkilö työ- tai toimintapaikalla;
- 6) vankilan yhteydenpitomuodot 5 kohdassa tarkoitettuun yhteyshenkilöön ja koivapaudessa olevaan;
- 7) asuminen ja toimeentulo koivapaudessa;
- 8) vapaa-ajan viettämisestä koskevat rajoitukset;
- 9) valvontatapa;
- 10) vastuuhenkilö vankilassa;
- 11) vastuu asumis-, ruoka- ja muista vastaavista kustannuksista; sekä
- 12) menettely äkillisissä sairaustapauksissa, valvontaan, kulkuyhteyksiin tai toimintavelvoitteen toimeenpanoon liittyvissä poikkeustilanteissa taikka muissa tämänkaltaisissa koivapauden toimeenpanon esteissä.

Toimeenpanosuunnitelman vahvistaa sijoittajayksikön johtaja tai 76 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja, ja siihen liitetään vangin kirjallinen suostumus.

Toimeenpanosuunnitelman vahvistaa sijoittajayksikön johtaja tai 76 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja, ja siihen liitetään vangin kirjallinen suostumus.

nen suostumus. Toimeenpanosuunnitelma annetaan vangille kirjallisesti.

75 §

Koko rangaistusta suorittavan pakollinen valvottu koevapaus

Rikoslain 2 c luvun 12 §:n 3 momentissa tarkoitettun valvottun koevapauden valmistelu aloitetaan hyvissä ajoin ennen valvottuun koevapauteen päästämistä. Vankilan ja sijoittajayksikön on erityisen tarkoin arvioitava valvottuun koevapauteen päästettävän riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin. Valvonta- ja yhteydenpitomääräykset on mitoitettava riittäviksi rikoksen uusimisen estämiseksi.

76 §

Asian siirto Rikosseuraamusvirastolle

Kun valmistellaan elinkautista rangaistusta tai koko rangaistusta suorittavan vangin valvottua koevapautta, sijoittajayksikön on viipymättä toimitettava ehdotuksensa toimeenpanosuunnitelmaksi, muut tarpeelliset asiakirjat ja oma lausuntonsa Rikosseuraamusvirastolle.

77 §

Velvollisuuksien rikkomisen selvittäminen

Jos koevapaudessa olevan epäillään rikkoen toimeenpanosuunnitelmassa asetettuja ehtoja, asiasta on tehtävä selvitys noudattaen soveltuvin osin, mitä vankeuslain 15 luvun 9 §:n 1—2 momentissa säädetään. Selvitystä tehtäessä on koevapaudessa olevalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Selvitys toimitetaan vankilan johtajalle tai, jos kyse on elinkautista rangaistusta tai koko rangaistusta suorittavasta koevapaudessa olevasta, Rikosseuraamusvirastolle.

Päihitteettömyyden valvonnassa noudatetaan, mitä vankeuslain 16 luvun 7 ja 9 §:ssä säädetään.

78 §

Koivapaudessa olevan päästäminen ehdonalaiseen vapauteen

Valvottun koivapauden viimeisenä päivänä koivapaudessa olevan on tultava vankilaan toimeenpanosuunnitelmassa määriteltynä aikana vapauttamiseen liittyviä toimenpiteitä varten.

Koivapaudessa olevan on samalla palautettava hallussaan olevat valvontalaitteet.

11 luku

Vapauttaminen

79 §

Vapauttamissuunnitelma

Hyvissä ajoin ennen vangin mahdollista valvottua koivapautta, ehdonalaiseen vapauteen päästämistä tai koko rangaistusta suorittavan päästämistä valvottuun koivapauteen on yhteistyössä vangin kanssa valmistettava rangaistusajan suunnitelman osana vapauttamissuunnitelma.

Vapauttamissuunnitelmaa valmisteltaessa on selvitettävä niitä tekijöitä, jotka tukevat vapautuvan vangin sijoittumista yhteiskuntaan. Erityisesti on arvioitava vapautuvan vangin asumiseen, toimeentuloon, työhön tai koulutusjärjestelyihin, sosiaalisiin suhteisiin, työkykyyn, terveydenhuoltoon sekä päihdekuntoutukseen ja muuhun psykososiaaliseen kuntoutukseen liittyviä tarpeita.

Yhteistyössä kunnan kanssa on huolehdittava siitä, että vapauttamissuunnitelma tukee kunnassa mahdollisesti valmisteltavaa hoito- tai kuntoutussuunnitelmaa.

Jos vapautuva vanki määrätään valvontaan, vapauttamissuunnitelma valmistellaan yhteistyössä Kriminaalihoitolaitoksen kanssa ja liitetään ehdonalaisten vapauden valvontasuunnitelmaan.

80 §

Vapauttamisajan määräytyminen

Vanki on päästettävä ehdonlaiseen vapauteen 16 §:ssä tarkoitetun vankilassaoloajan viimeisenä päivänä kello 7:n ja 17:n välisenä aikana, jollei tästä liikenneyhteyksien tai muiden vastaavien seikkojen vuoksi ole perusteltua aihetta yksittäistapauksessa poiketa.

81 §

Päätös ehdonlaisesta vapauttamisesta

Ehdonlaisesta vapauttamisesta tehdään kirjallinen päätös, jossa on mainittava vangin henkilötiedot, kotikunta, vankila, josta hänet vapautetaan, vapauttamispäivä sekä mahdollinen valvontaan asettaminen ja koeajan viimeinen päivä.

Päätöksen tekijä vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Vankilan johtajan on viipymättä ilmoitettava Kriminaalihuoltolaitokselle päätöksestään asettaa ehdonlaiseen vapauteen päästettävä vanki valvontaan. Ilmoitukseen on liitettävä valvontaan asetettua koskeva rangaistusajan suunnitelma.

82 §

Vapauspassi ja valvontakirja

Ehdonlaiseen vapauteen päästetyille on annettava vapauspassi, johon merkitään vangin henkilötiedot, täytäntöönpanotiedot, jäännösrangaistuksen pituus sekä vapauttamis- ja valvontatiedot. Vapauspassiin merkitään lisäksi koeajan viimeinen päivä.

Valvontaan määrätyn ehdonlaiseen vapauteen päästetyn valvontakirja, johon mer-

kitään 1 momentissa tarkoitetut tiedot, on viipymättä toimitettava Kriminaalihuoltolaitokselle. Valvontakirja voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä Kriminaalihuoltolaitoksen tietojärjestelmään. Tässä tapauksessa asiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

83 §

Vapauttamistodistus

Rangaistuksensa kokonaan suorittaneelle vangille on annettava todistus vankilassa suoritetusta vankeusrangaistuksesta.

12 luku

Voimaantulosäännökset

84 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 2006.

Tällä asetuksella kumotaan:

1) 16 päivänä kesäkuuta 1995 annettu vankeinhoitoasetus (878/1995) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta 13 kesäkuuta 1975 annettu asetus (447/1975) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; sekä

3) 31 päivänä maaliskuuta 1954 (165/1954) annetun vanginkuljetusasetuksen 4 §, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 576/1988.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Oikeusministeri *Leena Luhtanen*

Lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell

N:o 510

Valtioneuvoston asetus

tutkintavankeudesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun tutkintavankeuslain (768/2005) ja henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 28 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan tutkintavankeuden toimeenpanoon. Asetusta sovelletaan myös muun vapaudenmenetyksen toimeenpanossa vankilassa, jollei muualla toisin säädetä.

Tutkintavankiin, joka suorittaa samalla vankeusrangaistusta tai sakon muuntorangaistusta, sovelletaan, mitä 16 §:ssä säädetään. Muutoin tällaisen tutkintavangin kohdella noudatetaan soveltuvin osin, mitä vankeudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (/) säädetään.

2 luku

Saapuminen vankilaan ja siirrot

2 §

Toimeenpanokirja ja toimeenpanotiedot

Tutkintavankeuden toimeenpanokirjana on tuomioistuimen pakkokeinolaissa (450/1987) tarkoitettu vangitsemispäätös tai vankeudesta

annetun valtioneuvoston asetuksen 20 §:ssä tarkoitettu vankipassi. Vankipassiin sovelletaan, mitä vankeudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään.

Tutkintavangin nimilehti on täytäntöönpanorekisterin tuloste.

3 §

Tulotarkastuksen kirjaaminen

Tulotarkastuksesta tehtävään asiakirjaan merkitään:

- 1) tarkastuksen ajankohta, tarkastuksen toimittaja ja todistaja;
- 2) tarkastettavan henkilötiedot;
- 3) tarkastettavasta otetut henkilötuntemerkit; sekä
- 4) tulotarkastuksessa mahdollisesti löydetty luvattomat aineet ja esineet.

Tulotarkastuksessa laaditaan myös tutkintavankeuslain (768/2005) 5 luvun 2 §:ssä tarkoitettu omaisuusluettelo.

4 §

Tutkintavangin siirtäminen

Siirtoa koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on mainittava ne syyt, joihin hakemus perustuu.

Hakemus on toimitettava viipymättä sijoittajayksikköön.

Päätös tutkintavangin siirtohakemukseen ja muutoin siirtämisasiassa on tehtävä kirjallisesti ja se on annettava viipymättä tutkintavangille tiedoksi.

3 luku

Tutkintavangin omaisuus ja tulot

5 §

Tutkintavangin haltuun annettava omaisuus

Tutkintavangin haltuun annettava omaisuus voidaan tarkastaa. Tutkintavangin haltuun annettavien henkilökohtaisten käyttöesineiden on sovelluttava säilytettäväksi asuinhuoneessa. Käyttöesineiden määrän kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon vankilan tai vankilaosaston olosuhteet ja valvonnan aste, asuinhuoneen koko, säilytystilat, paloturvallisuus ja tilojen tarkastamisen asettamat vaatimukset.

Kun hallussa pidettävän omaisuuden määrää rajoitetaan, tutkintavangille on annettava tilaisuus valita hallussaan pitämänsä esineet.

Muutoin tutkintavangin haltuun annettavan omaisuuden laadussa ja määrässä noudatetaan, mitä vankilan järjestyssäännössä määrätään.

6 §

Sähkölaitteiden tarkastaminen

Tutkintavangin haltuun annettavat sähkölaitteet on annettava asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilön tarkastettaviksi. Laitteet tarkastetaan tutkintavangin kustannuksella. Tarkastusmaksun tulee olla kohtuullinen.

Tarkastettu laite on sinetöitävä siten, ettei sitä voida sinettiä murtamatta tai poistamatta avata. Tutkintavangin kustannuksella uusi tarkastus saadaan suorittaa ainoastaan, jos sinetti on ilman henkilökunnan antamaa lupaa poistettu tai rikottu.

7 §

Omaisuus kuljetuksen aikana

Vanginkuljetukseen voidaan ottaa Rikosseuraamusviraston ohjeessa vahvistettu määrä omaisuutta.

Tutkintavanki ei saa kuljetuksen aikana ottaa vastaan omaisuutta ilman vankeinhoitoviranomaisen lupaa.

8 §

Käyttöesineiden hankkiminen

Jos tutkintavanki haluaa hankkia vankilan ulkopuolelta käyttöesineitä tai muita tarvikkeita, hänen on ennen niiden hankkimista varmistauduttava siitä, että esineet tai tarvikkeet voidaan antaa hänelle hallussa pidettäväksi tai ottaa vankilassa säilytettäväksi.

9 §

Rahan ja muiden maksuvälineiden käyttäminen

Päätös, jolla rajoitetaan tutkintavangin oikeutta käyttää vankilan ulkopuolelta tulevaa rahaa tai muita maksuvälineitä, on tehtävä kirjallisesti. Päätös ja sen perusteet on annettava tutkintavangille tiedoksi.

10 §

Toimintaraha ja käyttöraha

Jos tutkintavanki osallistuu työhön, koulutukseen tai muuhun vankilan järjestämään toimintaan, toimintarahan määräytymisessä noudatetaan, mitä vankeudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään.

Jos tutkintavangille maksetaan käyttörahaa, sen määrä on 2,00 euroa arkipäivältä.

4 luku

Yhteydet vankilan ulkopuolelle

11 §

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastaminen

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastamisella ei saa aiheuttaa tutkintavangille suurempaa haittaa kuin asianmukaisen tarkastuksen suorittamiseksi on välttämätöntä. Kirjeet ja muut postilähetykset on tarkastettava ja toimitettava eteenpäin niin pian kuin tarkastuksen viemä aika huomioon ottaen on mahdollista. Kirjeiden jakamisen ja postilaatikon tyhjentämisen ajankohdat on ilmoitettava tutkintavangeille. Tutkintavangeille on ilmoitettava vankilan postilokero-osoite.

Tarkastusta varten avattu kirje toimitetaan tutkintavangille uudelleen suljettuna.

12 §

Kirjaaminen ja ilmoitukset

Tutkintavangille saapuneen tai häneltä peräisin olevan suljetun kirjeen tai muun postilähetysten avaamisesta on ilmoitettava tutkintavangille. Päätös avaamisesta on kirjattava. Avaamisen yhteydessä löydetyt esineet ja aineet on kirjattava.

Kirjeen, muun postilähetysten tai viestin pidättämisestä koskevassa päätöksessä on mainittava pidättämisen syy. Jos pidättämiseen on tutkintavankeuslain 8 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu syy, päätös kirjataan henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 8 §:ssä tarkoitettuun turvallisuustietorekisteriin silloinkin, kun tietoa ei voida viipymättä antaa.

13 §

Valvontaviranomaiset

Tutkintavankien saatavilla tulee olla luettelo, josta käyvät ilmi vankilan tai sen hen-

kilökunnan toimintaa valvovat viranomaiset sekä ihmisoikeuksien toteutumista valvovat toimielimet, joille tutkintavangeilla on kansainvälisten sopimusten mukaan valitus- tai kanteluoikeus.

14 §

Puhelun kuuntelun kirjaaminen

Puheluista, joita kuunnellaan, kirjataan kuunneltavan tutkintavangin nimi, puhelinnumero, johon vanki on soittanut taikka josta vangille on soitettu, kuuntelua koskevan päätöksen tekijä sekä kuuntelemisen peruste.

15 §

Tapaamiskielto ja sen sisältö

Tapaamiskieltoa koskevassa päätöksessä on mainittava tapaamiskieltoon asetettavan tapaajan nimi, kiellon peruste ja kesto, kiellon kohteena oleva tutkintavanki tai tutkintavangit, kiellossa tarkoitettu vankila tai vankilat sekä päätöksen tekijä.

Jos kielto koskee useampaa kuin yhtä vankilaa, kyseisten vankiloiden johtajille on mahdollisuuksien mukaan varattava mahdollisuus antaa lausuntonsa ennen tapaamiskielton antamista.

16 §

Poistumislupamenettely

Poistumislupaa koskeva hakemus on laadittava Rikosseuraamusviraston hyväksymälle lomakkeelle. Tutkintavangin on annettava riittävä selvitys hakemuksensa tueksi. Tutkintavangin on jätettävä hakemuksensa käsiteltäväksi vankilan työjärjestyksessä määrättylle virkamiehelle.

Poistumislupahakemukset on käsiteltävä viivytyksettä.

Poistumislupaa koskeva päätös tehdään kirjallisesti.

5 luku

Kurinpito, tarkastaminen ja valvonta

17 §

Järjestysrikkomusten selvittäminen

Epäilyistä järjestysrikkomuksesta on tehtävä Rikosseuraamusviraston vahvistaman kaavan mukainen ilmoitus turvallisuudesta vastaavalle virkamiehelle. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tiedot ilmoituksen tekijästä, vankilasta, tapahtuma-ajasta, syylliseksi epäilyistä tutkintavangista ja tapahtumaan liittyvistä muista henkilöistä sekä selostus tapahtuneesta ja tapahtuman johdosta tehdyistä toimenpiteistä.

Järjestysrikkomuksen selvittämisestä tulee pitää Rikosseuraamusviraston vahvistaman kaavan mukaista pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan merkitään tutkintavangin ja muun kuultavan henkilön henkilötiedot, tapahtuman yksilöintitiedot sekä mistä järjestysrikkomuksesta tutkintavankia epäillään, kuulemispaikka ja -aika, kuulemisen toimittaja ja todistaja sekä syylliseksi epäillyn tutkintavangin ja muun kuultavan kertomus ja muu esitetty näyttö. Järjestysrikkomuksesta tehty ilmoitus liitetään pöytäkirjaan. Kuulemisen toimittajan ja läsnä olleen todistajan on allekirjoitettava pöytäkirja. Kuultava allekirjoittaa kuulemisestaan laaditun pöytäkirjan.

18 §

Kurinpitoasian käsittely

Kurinpitoasian käsittelystä pidetään pöytäkirjaa, johon on merkittävä:

- 1) tutkintavangin henkilötiedot;
- 2) rikkomuksen laatu, tapahtumapaikka ja -aika;
- 3) tiedot asiassa esitetystä selvityksestä ja viittaus rikkomuksen selvittämistä koskevaan pöytäkirjaan;
- 4) tutkintavangin lausunto;
- 5) mahdolliset muut lausunnot;
- 6) määrätty kurinpitorangaistus tai asiassa tehty muu päätös ja sen perustelut;
- 7) kurinpitorangaistuksesta mahdollisesti tehtävä vähennys; sekä

8) kurinpitorangaistuksen täytäntöönpano-aika ja -paikka.

Jos kurinpitorangaistusta ei määrätä, pöytäkirjaan merkitään 1 momentin 1—6 kohdassa tarkoitetut tiedot. Jos asia siirretään kurinpitorangaistuksen määräämisen sijasta poliisin tutkittavaksi, tästä on tehtävä pöytäkirjaan merkintä.

Pöytäkirjan allekirjoittavat vankilan johtaja, turvallisuudesta vastaava virkamies ja todistaja. Pöytäkirja oikaisuvaatimusosoituksineen on annettava tutkintavangille todisteellisesti tiedoksi.

19 §

Tutkintavangin henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Tutkintavangin henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) tutkintavangin henkilötiedot;
 - 2) henkilöntarkastuksen peruste;
 - 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
 - 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
 - 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
 - 6) todistaja, taikka jos todistajaa ei ole ollut, syy siihen;
 - 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt; sekä
 - 8) haltuun otettu omaisuus.
- Pöytäkirjan allekirjoittavat tarkastuksen suorittaja ja todistaja.

20 §

Eriyistarkastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Eriyistarkastuksen suorittamista koskevaan päätökseen on merkittävä tarkastettava vankila, osasto tai muu tila, tarkastuksen aika, tarkastuksen vastuuhenkilö, tarkastuksen peruste sekä päätöksen tekijä. Päätöslomakkeeseen kirjataan lisäksi ajankohta, jona erityistarkastuksen peruste on ilmoitettu tutkintavangille tai tutkintavangeille.

Eriyistarkastuksessa tehdyistä henkilön-

tarkastuksista pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään tarkastukseen osallistuneet virkamiehet, tarkastettujen tutkintavankien henkilötiedot, mahdollisesti löydetty luvattomat esineet ja aineet sekä niiden löytöpaikka. Pöytäkirjan allekirjoittavat kaksi tarkastukseen osallistunutta virkamiestä.

21 §

Henkilönkatsastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Henkilönkatsastuksen määräämistä koskevaan päätökseen on merkittävä tutkintavangin nimi, henkilönkatsastuksen peruste, henkilönkatsastuksen suorittamispaikka, päätöksen tekijä sekä ajankohta, jolloin henkilönkatsastuksen peruste on ilmoitettu tutkintavangille. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Henkilönkatsastuksessa löytyneet aineet ja esineet on kirjattava.

22 §

Tapaaajan henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Tapaaajan henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) henkilöntarkastuksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot;
- 2) henkilöntarkastuksen peruste;
- 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
- 6) todistaja;
- 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt; sekä
- 8) haltuun otettu omaisuus.

Pöytäkirjan allekirjoittavat tarkastuksen suorittaja ja todistaja.

23 §

Voimankäyttö- ja sitomisvälineet

Voimankäyttövälineenä käytetään Vankeinhoitolaitoksen tähän tarkoitukseen varaisia välineitä. Voimankäyttövälineinä käytetään käsirautoja, henkilön sitomiseen tarkoitettua muovista sidettä, suojakilpeä, patukkaa tai teleskooppipatukkaa, kaasusumutinta, etälamautinta, pistoolia ja revolveria.

Sitomiseen tarkoitettuina välineinä käytetään käsirautoja ja henkilön sitomiseen tarkoitettua muovista sidettä.

Rikosseuraamusvirasto päättää Vankeinhoitolaitoksen virkamiesten käytössä olevien voimankäyttövälineiden tyypistä, määrästä ja aseissa käytettävistä patruunoista.

Ampuma-aseen kantamisessa noudatetaan, mitä vankeudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 58—59 §:ssä säädetään.

24 §

Sitomisen kirjaaminen

Tutkintavangin sitomisen peruste ja kesto on kirjattava. Jos sitominen tapahtuu tutkintavankeuslain 13 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla, kirjataan myös ajankohta, jona lääkäriä on kuultu. Päätöksen tehnyt ja päätöksen toimeenpannut virkamies vahvistavat päätöksen allekirjoituksellaan.

25 §

Tarkkailun kirjaaminen ja täytäntöönpano

Tarkkailuun sijoittamisesta on kirjattava:

- 1) tutkintavangin henkilötiedot;
- 2) tarkkailuun sijoittamisen peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) valvontatapa;
- 6) tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;

7) ajankohta, jolloin sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;

8) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan; sekä

9) se, miten tutkintavangin terveydentilaa on seurattu.

Päätös tarkkailun jatkamisesta ja päätöksen perusteet on kirjattava. Tarkkailuun sijoittamista ja sen jatkamista koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja tarkkailun täytäntöönpanosta vastaava virkamies vahvistavat kirjaukset allekirjoituksellaan.

26 §

Eristämistarkkailu

Eristämistarkkailusta on kirjattava:

1) tutkintavangin henkilötiedot;
2) eristämistarkkailun peruste;
3) täytäntöönpanopaikka;
4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;

5) valvontatapa;
6) eristämistarkkailun alkamis- ja päättämisaikajankohda;

7) ajankohta, jona sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;

8) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan;

9) se, miten tutkintavangin terveydentilaa on seurattu; sekä

10) tehdyt havainnot tai löydöt.

Jos eristämistarkkailua jatketaan yli seitsemän vuorokautta, päätös ja sen perusteet sekä henkilönkatsastuksessa ilmenneet seikat on kirjattava.

Eristämistarkkailuun sijoittamista ja sen jatkamista koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja tarkkailun täytäntöönpanosta vastaava virkamies vahvistavat kirjaukset allekirjoituksellaan.

27 §

Erillään pitäminen

Erillään pitämistä koskeva päätös tehdään kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

1) tutkintavangin henkilötiedot;

2) erillään pitämisen peruste;

3) täytäntöönpanopaikka;

4) tutkintavangin lausunto; sekä

5) erillään pitämisen alkamis- ja päättämisaikajankohda.

Päätöksen tehnyt vankilan johtaja vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Jos erillään pitämistä jatketaan, päätöksessä tulee mainita 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

6 luku

Muutoksenhaku

28 §

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksen tekemiseen ja käsittelyyn sovelletaan vankeudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 64—69 §:n säännöksiä.

7 luku

Erinäiset säännökset

29 §

Lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpano

Jos tutkintavanki suostuu tutkintavankeuslain 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla täytäntöönpanoon, vaikka tuomio ei ole saanut lainvoimaa, ilmoitus suostumuksesta tulee tehdä esteettömän todistajan läsnä ollessa täytäntöönpanosta vastaavalle virkamiehelle tai muulle aluevankilan työjärjestyksessä määrättylle virkamiehelle.

Tutkintavangin tyytymisestä tuomioon ja tuomitun mahdollisesta vapauttamisesta vankilasta ennen kuin asia on ratkaistu muutoksenhakutuomioistuimessa, on ilmoitettava

sille tuomioistuimelle, jossa asia on vireillä. Lisäksi tyytymisestä tuomioon on ilmoitettava tuomitun asiamiehelle.

8 luku

Voimaantulosäännökset

30 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2006.

Tällä asetuksella kumotaan 28 päivänä toukokuuta 1999 annettu asetus tutkintavankeudesta (701/1999) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Oikeusministeri *Leena Luhtanen*

Lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell

N:o 511

Valtioneuvoston asetus

ehdonalaisen vapauden valvonnasta

Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään ehdonalaisen vapauden valvonnasta 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun lain (782/2005) 13 §:n ja 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun vankeuslain (767/2005) 21 luvun 3 §:n nojalla:

1 §

Valvontaan asettaminen

Kriminaalihuoltolaitoksen on, saatuaan vankilan johtajalta ilmoituksen päätöksestä asettaa ehdonalaisesti vapautuva valvontaan, viipymättä ilmoitettava vankilan johtajalle virkamies, joka on määrätty valvojan tehtävään.

Vankilan on valvontapäätöksestään ilmoittaessaan toimitettava Kriminaalihuoltolaitokselle valvontaan asetettua koskeva vankeuslain (767/2005) 4 luvun 6 §:n tarkoittama rangaistusajan suunnitelma.

2 §

Valvonnan täytäntöönpanoasiakirjat

Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimisto tallentaa valvonnan toimeenpanokirjaan vankeudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 82 §:n 2 momentissa tarkoitettujen valvontakirjan tiedot.

3 §

Valvontasuunnitelma

Ennen valvontaan asetetun vangin vapauttamista Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimiston on laadittava yhteistyössä vangin kanssa rangaistusajan suunnitelmaan perustuva ja sen tavoitteiden mukainen valvonta-

suunnitelma. Yhteistyössä kunnan kanssa on huolehdittava siitä, että valvontasuunnitelma tukee kunnassa mahdollisesti laadittua hoito-, huolto- tai kuntoutussuunnitelmaa.

Valvontasuunnitelmaan merkitään:

1) valvojan, valvojan avuksi määrätyn henkilön ja valvottavan yhteystiedot ja niiden muutokset;

2) yhteydenpidon tiheys ja yhteydenpidon tapa valvojan ja valvottavan välillä;

3) valvottavan asumista, työtä, koulutusta, opiskelua sekä taloudellisen tilanteen ja muiden olosuhteiden edistämistä koskevat suunnitelmat;

4) valvontaan kuuluvat ohjelmat ja tehtävät;

5) valvottavalle kuuluvien velvollisuuksien rikkomisesta aiheutuvat seuraamukset; sekä

6) valvontaan asetetulle annetut muut määräykset;

Valvontaan asetetulle on annettava jäljennös valvontasuunnitelmasta.

4 §

Toimeenpanokirja

Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimisto pitää ehdonalaisen vapauden valvonnan täytäntöönpanosta toimeenpanokirjaa, johon merkitään tarvittavien tuomittua, vankilaa ja vapautumisaikaa koskevien tietojen lisäksi:

1) asiakirjojen saapuminen Kriminaali-
huoltolaitoksen aluetoimistolle valvonnan
täytäntöönpanoa varten;

2) koeajan päättymispäivä;
3) valvottavan nouto valvontatapaamiseen;
4) valvottavalle annettu kirjallinen varoi-
tus;

5) ilmoitus syyttäjälle valvottavan törkeästä
velvollisuuksien rikkomisesta;

6) tuomioistuimen päätös panna jäännös-
rangaistusta täytäntöön ehdottomana vanke-
usrangaistuksena; sekä

7) valvonnan päättymispäivä.

5 §

Epäiltyä päihtymystilaa koskevien havain- tojen kirjaaminen

Valvottavan valvontatapaamisessa epäiltyä
päihtymystilaa koskevat havainnot kirjataan
todistajan läsnä ollessa Rikosseuraamusvi-
raston vahvistamalle päihtymystilan to-
teamislomakkeelle. Lomake liitetään velvol-
lisuuksien rikkomisen selvittämistä koskeviin
asiakirjoihin.

6 §

Velvollisuuksien rikkomisen selvittäminen

Kriminaalihuoltolaitoksen on tehtävä kir-
jallinen selvitys, jos:

1) valvottavan epäillään laiminlyöneen eh-
donalaisen vapauden valvonnasta annetun
lain (782/2005) 6 §:ssä säädettyä velvolli-
suutta; tai

2) valvottavan epäillään olennaisesti rikko-
neen valvojan antamaa valvonnan toteuttami-
seksi tarpeellista määräystä.

Selvitystä tehtäessä on valvottavalle varat-
tava tilaisuus tulla kuulluksi. Selvitys toimi-
tetaan syyttäjälle 1 momentissa mainitun lain
10 §:n 2 momentissa tarkoitetun epäiltyä tör-
keää velvollisuuden rikkomista koskevan il-
moituksen yhteydessä.

7 §

Tehtävien ja ohjelmien hyväksyminen

Kriminaalihuoltolaitos hyväksyy eh-
donalaisen vapauden valvonnasta annetun
lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sosi-
aalista toimintakykyä edistävien tehtävien ja
ohjelmien sisällön.

8 §

Valvonnan lakkauttaminen

Kriminaalihuoltolaitos voi lakkauttaa val-
vonnan, jos kuluneen valvonta-ajan, riittävi-
en valvojan ja valvottavan välisten tapaamis-
kertojen sekä muilta viranomaisilta saatujen
tietojen perusteella valvottavan elämänolo-
suhteita voidaan pitää vakiintuneina ja jos
valvottavalla ei enää ole ilmeistä rikokseen
syyllistymisriskiä.

Valvonnan kestänyt vähintään kuusi kuu-
kautta se voidaan lakkauttaa myös ehdonlai-
sen vapauden valvonnasta annetun lain 4 §:n
2 momentin mukaisessa tilanteessa, jos val-
vottava on ulkomaalaislain (301/2004) 148
tai 149 §:n perusteella käännytetty tai karko-
tettu maasta tai hän on muuttanut vakinaisesti
muuhun kuin toiseen pohjoismaahan tai hän
on pitkäaikaisessa laitoshoidossa sairauden
takia. Valvottavan muuttaminen toiseen
pohjoismaahan ei ole lakkauttamisperuste,
jos valvonta voidaan järjestää Suomen ja
muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoi-
minnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden
täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963)
22 §:n perusteella.

9 §

Matkakustannukset

Kohtuullisina matkakustannuksina pidetään
valvottavalle valvojan määräämään valvon-
tatapaamiseen tai muuhun valvontaan kuulu-
vaan tilaisuuteen matkustamisesta halvinta
julkista kulkuneuvoa käyttäen aiheutuvia
kustannuksia.

Matkakustannukset korvataan valvottavan tekemän hakemuksen perusteella.

10 §

Ilmoitukset jäännösrangaistuksen käsittelyä koskevassa asiassa

Virallisen syyttäjän on ilmoitettava ehdonalaisten vapauden valvonnasta annetun lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tehneelle Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimistolle, jos hän päättää olla esittämättä tuomioistuimessa vaatimusta panna täytäntöön jäännösrangaistusta.

Tuomioistuimen tulee lähettää Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimistolle ilmoitus päätöksestään, jolla se on tuominnut jäännösrangaistusta pantavaksi täytäntöön tai jos se on hylännyt syyttäjän vaatimuksen.

11 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2006.

Tällä asetuksella kumotaan ehdonalaisesti vapautetun vangin valvonnasta 9 päivänä lokakuuta 1931 annettu asetus (279/1931) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Oikeusministeri *Leena Luhtanen*

Lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell